

XII.

Adatok a máramarosmegyei petroleum-elő- jövetel megismertetéséhez.

(Gesell Sándor-tól — Máramaros-Sziget.)

A felső-magyarországi petroleum-előjvetelre vonatkozó értekezésem megjelenése óta (Földtani közlöny 1874. évfolyam) alkalmam nyílt, Magyarország éjszakkéleti részében Máramaros-megyében még több ponton ezen hasznos ásvány fekhelyeit tanulmányoznom.

Dragomérfalva vidékén a megye délkeleti részében az Iza mellett már körülbelül 10 évvel ezelőtt földgyantát tartalmazó, parafinban dús nafta-előjvetelre 2—3 aknában több hónapig folyt a művelés legfényesebb eredménnyel, és e helyen a váltakozó homokkő és agyagpala-rétegek lapos települése a kiaknázás tartósságára nézve legjobb eredményt ígér.

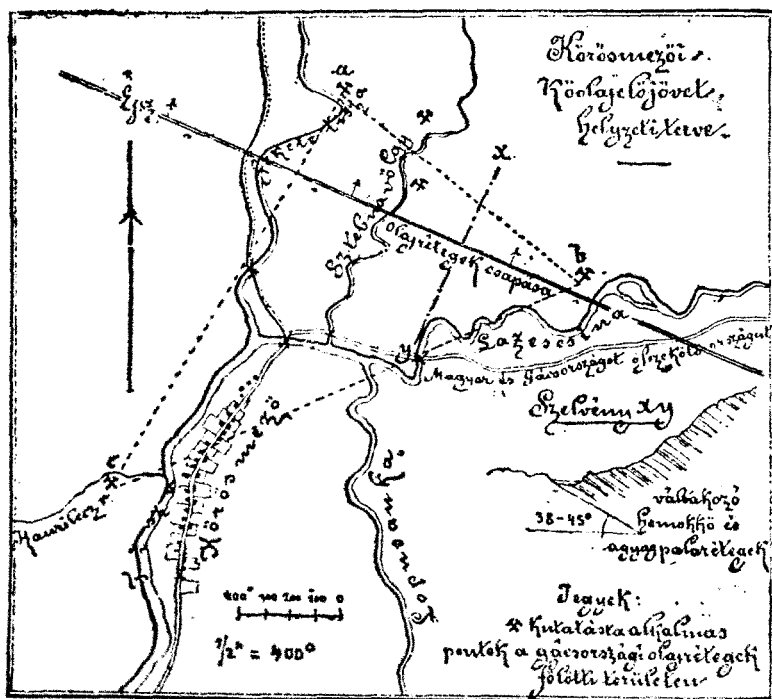
E művelés felhagyása iránt tudakozódván kitűnik, hogy azt kizárólag a kezdetleges, nem szakszerű drága művelési mód okozta, miután a petroleum e területen bizonyos mélységben annyira megsűrül, hogy továbbművelés csak is bányászati előmunkálatokkal eszközölhető, melyek költségeitől a vállalkozók — szakértői vélemény meghallgatása nélkül — visszaretentek.

Sarg és Cie. bécsi cég megnyitott több ponton ugyan e területen is p. Szacsal vidékén furatásokat földgyantára, melyek eredménye azonban előttem ismeretlen.

Vaskőre való kutatások alkalmával a Tisza felső völgyében Fehérpatak közelében a Vissó és Tisza összefolyásán túl Luchybányán találtam földgyantát és olajat a vaskőtelep fekvését képező krétamész üregeiben, és utalhatok ez iránt ebbeli értekezéseimre (Adatok a máramarosi m. kir. bányaigazgatóságához tartozó a megye éjszak-keleti részében fekvő vaskő-bányaterület földtani megismertetéséhez. Magy. tud. Akad. közlöny IX-ik füzet. 1876. évi kötet pag. 207.)

Végre még Királymezőn a Taracsvölgy felső részén és Körösmezőn a Tiszavölgyben is mutatkoznak petroleum-tartalmú kőzetek és különösen az utóbbi helyen több ponton a kőolajra való kutatás meg is lett indítva.

A Körösmezőn eddig ismert naphtaterületen változó homokkő és agyagpalarétegek mutatkoznak, a gácsországi olajterületet jellemző rétegesoporttal azonos kőzettekkel, amazokkal egyenlő fűcsapásirányt t. i. 21—20° követve és ez által a gácsországi olajrétegesoport kárpát-inneni folytatásának bizonyulván. — Nagy kiterjedésű párhuzamos vonalokban kibúvnak ezen rétegek 38—45° foknyi ellenkező düléssel a Lazescsina jobb partján, hol a mellékelt vázlat b) pontján petroleum a felszínen is mutatkozik.

1878-ban a) pontnál az első kísérleti akna magánosok által meg lett kezdve, mely akna jelenleg 20° mély és itt a 13. ölben kőolajra találtak; a Haurilecz-völgyben c) ellenkező 30—35 foknyi düléssel jellemző olaj-kőzetek szépen feltárt szelvényeken tanulmányozhatók, nem külön-

ben a közellévő Sztebna-völgyben, és így kétséget nem szenved, hogy e három pont által jelzett területen a kőolaj és földgyantára való kutatás sikert ígér, a mennyiben a felületen valamennyi ily bányavállalat előnyös keresztülvitelére utaló előjelek mutatkoznak.

Ezen tanulmányok nyomán szigeti és körösmezei lakosokból álló társulat 1879. június hóban 2000 frt „fond perdu“-t gyűjtött össze, szabadkutatási engedélyt kért és a vázlat b) pontján kutató aknát nyitott, 1879. végéig a következő eredménnyel:

Csekély telvényföld átfurása után az akna 40 méterig váltakozó homokkő- és agyagpala-rétegekben hatolt le, elérte már 26 méterrel a petroleumtartó rétegcsoportot, munka közben földgyanta-nyomokat is találván; a jelenleg még kis mennyiségben mutatkozó kőolaj magasb fokú, mint a gácsországi és nagyon gazdag parafinban.

Tény tehát, hogy e ponton petroleumtartalmú kőzetek már csekély mélységben megfurattak és tovalatolva a kőzetek kőolajjal való telítése fokozódik; észleltetett továbbá, hogy gázok nagy mennyiségben fejlődnek és ezen kedvező kísérleti eredmény következtében nevezett terület több ponton megindítandó kimerítő furatásokra nagyon is alkalmasnak tűnik fel, csak ily módon megfejtethető lévén azon fontos kérdés, hogy e vidéken a kőolaj kiaknázása érdemes vagy sem.

Szem előtt tartván azt, hogy Magyarországon e nemzetgazdaságilag oly fontos bánya-iparág még egészen parlagon hever, ezen ipartér megnyitásának felkarolása — magyarországi kőolajat ígérő területek tanulmányozása és felkutatása által — a kormány részéről nagyon is indokolva volna.

A hazai petroleumterületekre vonatkozó eddig ismert adatokat összefoglalván, meglehetősen biztonsággal vonhatunk következtetéseket arra nézve, hogy a Kárpátok déli lejtőin e hasznos anyagnak szintén előfordúlnia kell, melynek jóvedelmező kiaknázhatósága megfelelő részletes földtani tanulmányok és feltárási munkálatok nyomán nálunk is kilátásba van helyezve.

Szép hazánk több pontján a jelenleg szegény lakosnak ezen bányaiparág állandó keresetét és anyagi jólétét biztosítana, magasb culturalis fejlődésre ez által kellő eszközöket nyújtván.